

**You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice**

Title: Życie Mojżesza - recenzja

Author: Wincenty Myszor

Citation style: Myszor Wincenty. (2010). Życie Mojżesza - recenzja. "Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne" (2010, z. 2, s. 451-452).

Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez utworów zależnych Polska - Licencja ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych).

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Grzegorz z Nyssy, *Życie Mojżesza*, przekład Stanisław Kalinkowski, wstęp Marta Przyszychowska, Wydawnictwo WAM, Kraków 2009, 104 s. (Źródła Myśli Teologicznej 50)

W serii wydawniczej Źródła Myśli Teologicznej do tomów: 21 (*Drobne pisma trynitarze*), 34 (*Homilie do Błogosławieństw*), 39 (*O stworzeniu człowieka*), 43 (*Homilie do Pieśni nad Pieśniami*), dołączono dwa kolejne: 50 (*Życie Mojżesza*) i 51 (*Homilie do Eklezjastesy*) Grzegorza z Nyssy. To zainteresowanie pismami Grzegorza z Nyssy, trzeciego z Ojców Kapadockich, zasługuje na szczególne uznanie, gdyż tłumaczeń na język polski jego dzieł jest jak dotąd niewiele. Przekład *Vita Moysi* Stanisława Kalinkowskiego jest pierwszym polskim przekładem całego utworu (z obszerniejszych fragmentów tego utworu mieliśmy dotąd tylko przekład Grzegorza Sinki, *Święty Grzegorz z Nyssy. Wybór pism*, Warszawa 1963, s. 36-46; odpowiada *Żywot Mojżesza*: II, 1-50, w tłumaczeniu Kalinkowskiego, s. 43-50). Inne cytaty w polskim tłumaczeniu por. Stawiszyński, *Bibliografia patrystyczna 1901-2004*, Kraków 2005, s. 269-270. Wstęp autorstwa Marty Przyszychowskiej (s. 5-16) odwołuje się do pracy J. Daniélou, z pierwszego tomu *Sources Chretiennes* (z 1943 r.!). Obszerne cytaty z *Życia Mojżesza* wydają mi się zbędne akurat we wstępie do tłumaczenia. Motywem głównym tego dzieła Grzegorza z Nyssy jest ideał

chrześcijańskiej doskonałości, przedstawiony na przykładzie Mojżesza, na podstawie historii Mojżesza (w pierwszej księdze) i jej alegorycznej interpretacji (w księdze drugiej). Podstawowym zagadnieniem teologicznym dążenia do doskonałości jest paradoksalnie ujęty cel człowieka. Upodobnienie do Boga, ta myśl jest u Grzegorza niewątpliwie cytatem z greckiej filozofii, okazuje się niemożliwe dla bytu skończonego, czyli człowieka (myśl biblijna, chrześcijańska). Nieskończony wzór doskonałości dla człowieka Grzegorz przeniósł na samo dążenie, a więc na nieskończony ruch człowieka ku Bogu, w płaszczyźnie poznawczej i egzystencjalnej. Człowiek ze swojej istoty, ze swojej skończoności, nigdy nie osiągnie boskiej doskonałości, a jednak jego dążenie do Boga będzie nieskończone. Wskazując na metodę egzegetyczną Grzegorza, zwraca uwagę na tradycję aleksandryjską, nie wymieniając Orygenesesa. Wzorcem dla Grzegorza był także inny Aleksandryjczyk, Filon, autor filozoficznego *Vita Mosis*.

Autorka wstępu rozpatruje także zagadnienie czasu i miejsca powstania dzieła Grzegorza oraz w jakim celu zostało napisane. To ostatnie zagadnienie pozostawia w końcu bez jednoznacznego wyjaśnienia, stwierdzając jedynie, że pismo Grzegorza było zaadresowane do jakiejś grupy ascetów, ewentualnie mnichów. Podstawą polskiego tłumaczenia był tekst grecki wydany w drugiej edycji Sources Chretiennes. Dołączona do wstępu bibliografia może być pomocna w dalszych studiach dzieła Grzegorza z Nyssy. Polskie tłumaczenie zaopatrzone jedynie w przypisy biblijne oraz kilka objaśnień i odsyłaczy do innych pism Orygenesesa.

Tom zaopatrzony jedynie w indeks biblijny. Brak indeksu rzeczowego zachęca do lektury całego dzieła.